

GRAU EN FISIOTERÀPIA

23010 - BIOÈTICA I LEGISLACIÓ

Informació general

- Tipus d'assignatura : Obligatòria
- Coordinador : Esther Mur Gimeno
- Curs: Segon
- Trimestre: Primer
- Crèdits: 3
- Professorat:
  - Marlene María Moreno Martínez <mmorenom@tecnocampus.cat>

Idiomes d'impartició

- Català
- Castellà
- Els materials complementaris poden estar publicats en català, castellà i/o anglès.
- L'examen de l'assignatura es realitzarà en català o en castellà per als alumnes que així ho sol·licitin prèviament al professor de l'assignatura.

Competències que es treballen

Bàsica

- B1_ Que els estudiants hagin demostrat tenir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i es trobi en un nivell que, si es recolza amb llibres de text avançats, inclou també algun aspecte que impliqui coneixements procedents de la vanguardia del seu camp d'estudi
- B4_ Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat

Específica

- E14_ Incorporar els principis ètics i legals de la professió a la pràctica professional, així com integrar els aspectes socials i comunitaris en la presa de decisions
- E17_ Comprendre la importància d'actualitzar els coneixements, habilitats i destreses i actituds que integren les competències professionals del fisioterapeuta
- E19_ Saber comunicar-se de manera efectiva i clara, tant de forma oral com escrita, amb els usuaris del sistema sanitari, així com amb altres professionals

Transversal

- T3_L'estudiant ha de ser capaç de desenvolupar habilitats en les relacions interpersonals i siguin capaços de treballar dins d'un equip intra i interdisciplinar

Descripció

BIOÈTICA I LEGISLACIÓ

L'escenari de l'exercici de les professions assistencials ha sofert en els últims anys ràpids i profunds canvis que han vingut a canviar la naturalesa i els objectius de les activitats assistencials, una de les causes ha estat l'actual proliferació de normatives reguladores dels drets de l'usuari/pacient del sistema sanitari, de les diverses activitats assistencials, així com dels requisits i disponibilitat de mitjans entre d'altres, fet que implica un exercici professional cada vegada més complex i exigent el qual comporta un increment en l'àmbit competencial i en la responsabilitat professional del fisioterapeuta.

Aquesta responsabilitat professional no implica tan sols el seguiment i compliment de la legislació vigent, sinó que genera tanmateix responsabilitat ètica i moral, donades les diverses situacions i/o conflictes ètico-legals que es produeixen en la pràctica assistencial; són aquests motius els que exigeixen una reflexió profunda i interdisciplinària de les professions sanitàries per tal de donar respostes en la cerca de l'excel·lència professional. La Bioètica i Legislació professional com a disciplines ofereixen eines i recursos per facilitar la reflexió i gestió de possibles respostes als dilemes ètico-legals que se'n deriven de l'exercici professional.

Resultats d'aprenentatge

Respecte als resultats d'aprenentatge esperats, l'estudiant al final de la matèria haurà de:

- RA37. Compren els problemes substancials de la salut i la sanitat. Interpreta els conceptes de salut pública i els incorpora a la pràctica assistencial.
- RA38. Aplica polítiques sanitàries de prevenció de malalties i/o complicacions de salut en poblacions de risc.
- RA39. Realitza l'anàlisi de les conductes específiques en els diversos contextos d'intervenció professional que puguin ser de risc per a la salut de les persones.
- RA40. Coneix les lleis que regulen les intervencions de fisioteràpia sota les quals van a treballar. Detecta infraccions i punts crítics d'intervenció que puguin ser susceptibles de ser penalitzats.
- RA41. Adquireix criteris bioètics per al tractament de les persones amb problemes de salut.
- RA43. Adquireix capacitat de raonament crític, interacció amb professionals i comunicació.

Metodologia de treball

Continguts

Els continguts de l'assignatura de Bioètica i Legislació són:

Bioètica i Legislació. METODOLOGIES

Bioètica i Legislació

Professor: Marlen Moreno Martínez

Part I. Legislació:

Tema 1. Introducció a la Bioètica i legislació Sanitària-Responsabilitat professional

TIPOLOGIA ACTIVITAT

HORES

Presentació de l'assignatura. Introducció a la Ètica professional i Bioètica. Introducció a la Legislació.

- Concepte.
  - Clases teòriques
  - Tipus d'obligacions professionals.
  - Àmbit competencial de Fisioterapeutes: concepte, funcions i límits.
- AF1 27h

Tema 2. Drets i Deures de l'usuari/a del Sistema Sanitari

AF7 Estudi i treball autònom, individual 32h

Hores totals 75h

- La Declaració Universal dels Drets Humans: la protecció de la salut. Constitució Espanyola: Dret a la protecció de la salut
- Llei General de Sanitat:
- Drets de l'usuari/a del sistema sanitari espanyol i català.
- Ley General de Sanidad, 1986.
- Ordre d'Accreditació d'Hospitals, 1991.
- Documentació clínica, història clínica.
- La informació. Confidencialitat i secret professional en la gestió de la informació clínica. Vulneració de la confidencialitat.
- L'autonomia i el consentiment informat. Vulneració de la llibertat.
- Les voluntats anticipades.

Tema 3. Normopraxis assistencial - Responsabilitat civil i penal-imprudència professional.

- Normopraxi assistencial: paràmetres quantitius i qualitius.
- **Responsabilitat Penal i Imprudència professional**
- El Codi Penal i els delictes relacionats amb l'exercici professional:
  - Homicidi
  - Suïcidi
  - Avortament
  - Delictes contra la llibertat
  - Omissió del deure de socors
  - Lesions al fetus
  - Manipulació genètica
  - Confidencialitat
  - Propietat intel·lectual
  - Falsedat documental i de certificats
  - Intrusisme professional
  - Salut Pública
  - Dopatge

Part II. Bioètica:

Tema 4. Ètica i Bioètica assistencial:

- Conceptes d'Ètica i Bioètica.
- Actes humans i morals: etapes de l'acte moral.
- Principis i valors ètics. Principis bioètics.
- Conductes ètico-professionals no desitjades: límits professionals, plagi, intrusisme professional, omissió del deure de socors.
- La documentació clínica: instruments de suport. Falsedat documental i de certificats.
- Bioètica i Tecnologia en salut

Tema 5. Conflictes bioètics en l'assistència i la recerca clínica.

- El rol del Comitè Ètic d'Investigació Clínica
- El rol del Comitè d'Ètica Assistencial
- Normativa procediments assistencials, Assaigs clínics, Comitès d'ètica, Consentiment informat.
- Donació òrgans, i trasplantament d'òrgans i teixits.
- Hemodonació i transfusió sanguínia
- Assaigs clínics amb medicaments
- Reproducció assistida.
- Genètica
- Principi i fi de vida.
- Eutànsia
- Procediments de decisió en ètica clínica.

Tema 6. Deontologia professional:

- Codi Deontològic de la Fisioteràpia.
- Relació fisioterapeuta/pacient-usuari(a)

Tema 7. La Ètica assistencial amb perspectiva de gènere.

- Repensar l'ètica des d'una perspectiva de gènere
- Valors del Codi Deontològic des d'una mirada de gènere.
- Perspectiva de gènere en l'atenció sanitària i recerca com a part de l'ètica professional.
- Violències a l'acte fisioterapèutic: violències cap a fisioterapeutes al lloc de treball. Violència cap a pacients-usuaris/usuàries. Violències contra les dones: què puc fer com a professional de la salut?
- Les desigualtats segons gènere, classe social i ètnia a l'atenció sanitària. Interseccionalitat. Diversitat sexual: recomanacions per a l'atenció sanitària

Activitats d'aprenentatge

- MD1. Mètode expositiu o lliçó magistral: transmetre coneixements i activar els processos cognitius de l'estudiant mitjançant un aprenentatge unidireccional.
- MD2. Estudi de casos: adquirir aprenentatge mitjançant l'anàlisi de casos reals o simulats.
- MD3. Resolució d'exercicis i problemes: exercitar, assetjar i posar en pràctica els coneixements previs.
- MD4. Aprenentatge basat en problemes (ABP): desenvolupar coneixements actius a través de la resolució de problemes.
- MD6. Aprenentatge cooperatiu: fomentar coneixements actius i significatius de manera cooperativa.

Sistema d'avaluació

"La còpia total o parcial en qualsevol de les activitats d'aprenentatge significarà un "No Presentat" en l'assignatura, sense opció a presentar-se a la prova de recuperació i sense perjudici de l'obertura d'un expedient per aquest motiu

La còpia total o parcial en qualsevol de les activitats d'aprenentatge significarà un "No Presentat" en l'assignatura, sense opció a presentar-se a la prova de recuperació i sense perjudici de l'obertura d'un expedient per aquest motiu."

L'avaluació de l'assignatura es basarà en una avaluació continuada que consistirà en un examen tipus test de múltiple opció del bloc de continguts teòrics, amb un valor del 40% de la nota final. L'altre 60% de la nota final de l' assignatura correspondrà a la part de coneixements pràctics desenvolupats en les sessions de seminaris i tutories grupals amb el lliurament final del portafoli electrònic i exposició treballades al llarg de les mateixes. Serà requisit fonamental superar cadascuna de les parts -teòrica i pràctica- descrites anteriorment amb una qualificació quantitativa igual o superior a 5 punts per aprovar l'assignatura de Bioètica i Legislació professional.

Específicament l'obtenció de la nota final de l'assignatura es resumeix en la següent taula:

Sistema d'avaluació	Ponderació
SE1. Portafoli electrònic (treball escrit grupal)	30%
SE2.Exposició oral	20%
SE3.Avaluació entre iguals o Coevaluació	10%
SE4. Examen Escrit.	40%

- D'acord amb la normativa vigent, **només es pot optar a la recuperació, si s'ha suspès** l'assignatura. Si la qualificació és de *No presentat/da*, no s'hi podrà optar a la recuperació.
- En la prova de recuperació la nota màxima i mínima per aprovar l'examen és de **5 punts**.

Recursos

Bàsics

Bibliografies

- (2012) Derecho sanitario y medicina legal del trabajo. Barcelona: Bosch.
- Allué, M. (2013) El paciente inquieto. Barcelona: Edicions Bellaterra.
- Alvarez-Cienfuegos Suárez, J.M., Aulló Chaves, M.(2000) Responsabilidad legal del profesional sanitario. Madrid: Edicomplet: asoc. española derecho sanitario.
- Beauchamp TL, Childress JF. (2005) Principios de Ética Biomédica. Barcelona: Masson.
- Cortina, A. (2013) ¿Para qué sirve realmente la ética? Barcelona: Paidós.
- Feyto L, Gracia D, Sánchez M. (2011) Bioética: el estado de la cuestión. Madrid: Triacastela.
- Masiá, J. (2012) Cuidar la vida. Barcelona: Herder.
- Pons, Marcial (2011) Derecho para el personal sanitario. Madrid: Mediuris.
- Schockenhoff, E. (2012) Ética de la vida. Barcelona: Herder.
- Torralba, F. (2002) Ética del cuidar. Madrid: MAPFRE.

Enllaços web

- Col·legi Oficial de Fisioterapeutes de Catalunya: <http://www.fisioterapeutes.com>
- Fair Play. Revista de Filosofía, Ética y Derecho del Deporte. UPF BCN. <http://www.upf.edu/revistafairplay>
- Instituto Borja de Bioética: <http://www.ibb.bsjdbcn.org>
-

Instituto de Bioética de la Fundación Ciencias de la Salud:

<http://www.fcs.es>

- Observatorio de Bioética y Derecho. Universidad de Barcelona: <http://www.bioeticayderecho.ub.es>
- Soliniís, G. (2015). ¿POR QUE? UNA BIOE?TICA GLOBAL? UNESCO: Ed. Organización de las Naciones Unidas para la Educación, la Ciencia y la Cultura. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000231540>

Complementaris

Bibliografies

- Borrell, F. (2010) Práctica clínica centrada en el paciente. Madrid. Triacastela.
- Gracia, D. (2007) Procedimientos de decisión en ética Clínica. Madrid: Triacastela.
- Martínez Montauti J. (2018). LA RELACION MEDICO-PACIENTE. Barcelona: Ediciones Observatorio de Bioetica y Derecho de la UB
- Simón, P. (2005) Ética de las organizaciones sanitarias. Madrid: Triacastela.